	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 1/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

SPIS TREŚCI

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	2
2. PRZYGOTOWANIE I PROWADZENIE PRAC WEWNĘTRZ ZBIORNIKÓW.....	3
3. PRZYGOTOWANIE I PROWADZENIE PRAC W STUDZIENKACH KANALIZACYJNYCH.....	11
4. DOKUMENTY ZWIĄZANE.....	12
5. ZAŁĄCZNIKI.....	12
6. ROZDZIELNIK.....	14
7. PRZYJĘCIE DO WIADOMOŚCI I STOSOWANIA.....	15

Niniejsza Instrukcja zastępuje:

Instrukcję przygotowania i realizacji prac w zbiornikach I-IZB/6 Wydanie I z dnia 19.09.2016 r. wprowadzoną Zarządzeniem nr 55 z dnia 26.10.2016 r.

Akceptacja ISO

Podpis i pieczętka uprawnionego pracownika działu Systemy Zarządzania, Ochrona i BHP

OPRACOWAŁ

(podpis pieczętka)

SPRAWDZIŁ

(podpis, pieczętka)

ZATWIERDZIŁ

(podpis, pieczętka)

Aktualizacja stron:

OPRACOWAŁ	SPRAWDZIŁ	Akceptacja ISO	ZATWIERDZIŁ	NR STR. AKTUALIZ.	NR AKTUALIZ.	DATA AKTUALIZ.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 2/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1.1. Cel instrukcji

Ustalenie jednolitych zasad przy pracach w zbiornikach na terenie i/lub zlecenie ORLEN Południe S.A. oraz Spółek GK ORLEN Południe. Ograniczenie ryzyk występujących podczas prac w zbiornikach.

1.2. Zakres obowiązywania,

Instrukcja obowiązuje wszystkich pracowników GK ORLEN Południe oraz Wykonawców wykonujących prace na terenie i/lub zlecenie GK ORLEN Południe.

1.3. Stosowane w niniejszej instrukcji pojęcia oznaczają:

1.3.1. **„Prace wewnątrz zbiorników i aparatów”** – czynności wymagające wejścia do wnętrza wszelkiego rodzaju zbiorników, obudowy zbiorników, zasobników, pojemników, silosów, bunkrów, gazometrów, mierników, skrubarów, reaktorów, kolumn, wyparek, kadzi, suszarek, kotłów, komór piecowych, rurociągów, cystern, studzienek, studni, szybów oraz innych analogicznych urządzeń.

1.3.2. **„Prace w studzienkach kanalizacyjnych”** – czynności wymagające wejścia do wnętrza kanałów (w tym kablowych), studzienek kanalizacyjnych, teletechnicznych, studni, szybów oraz innych analogicznych urządzeń.

1.3.3. **„Prace remontowe”** - prace wykonywane na istniejących obiektach produkcyjnych, biurowych, socjalnych, drogach itp. polegające na przywróceniu ich wartości użytkowej lub odtworzeniu stanu pierwotnego oraz prace serwisowo-konserwacyjne.

1.3.4. **„Wykonawca”** – firma zewnętrzna (oraz jej podwykonawcy) prowadząca prace na zlecenie ORLEN Południe S.A.

1.3.5. **„Nadzorujący ze strony wykonawcy”** – osoba odpowiedzialna za realizację prac oraz pracowników wykonawcy, stale pracująca z podległymi pracownikami, posiadająca aktualne zaświadczenie o odbyciu szkolenia okresowego bhp dla kierujących pracownikami (brygadzysta, majster, kierownik robót itp.).

1.3.6. **„Asekurowujący ze strony wykonawcy”** – osoba odpowiedzialna za stałą obserwację pracowników wykonujących pracę wewnątrz zbiorników, odpowiednio przygotowaną do szybkiej ewakuacji pracowników w razie sytuacji awaryjnej oraz do wezwania służb ratowniczych.

1.3.7. Ilekroć w treści „Instrukcji” jest mowa o zbiorniku należy przez to rozumieć urządzenia określone w punkcie 1.3.1.

1.3.8. **LMRA** (Last Minute Risk Analysis) – metoda oceny ryzyka przed rozpoczęciem zadania wykonywana przez pracowników wykonawcy, mająca na celu uświadomienie zagrożeń oraz sprawdzenie własnej wiedzy na temat zadania.

1.4. Prace wewnątrz zbiorników i aparatów zaliczane są do prac szczególnie niebezpiecznych. Należy je wykonywać na podstawie wymaganej dokumentacji (pkt. 2.4), z rozważą oraz przy stosowaniu stałego nadzoru i bezwzględnego przestrzegania ustaleń zawartych w niniejszej „Instrukcji”.

1.5. Wejście do zbiorników oraz wykonywanie wszelkich prac w ich wnętrzu na terenie i/lub zlecenie GK ORLEN Południe S.A. jest dozwolone jedynie na podstawie:

– pisemnego zezwolenia jednorazowego na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych i „Karty wej-

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 3/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

ścia do zbiornika” (Załącznik nr 1 do „Instrukcji”), i/lub

- pisemnego polecenia wykonania pracy w przypadku urządzeń elektroenergetycznych i „Karty wejścia do zbiornika” (Załącznik nr 1 do „Instrukcji”).

- 1.6. Pracę wewnątrz zbiorników mogą wykonywać wyłącznie osoby posiadające aktualne wymagane szkolenia okresowe bhp i badania lekarskie bez przeciwwskazań do wykonywania takiej pracy.
- 1.7. Pracy wewnątrz zbiorników nie mogą wykonywać: pracownicy młodociani, stażyści, praktykanci oraz kobiety.
- 1.8. Podczas prac wewnątrz zbiorników musi być zapewniona możliwość szybkiej i pewnej ewakuacji pracowników.
- 1.9. Prace wewnątrz zbiorników muszą być nadzorowane i koordynowane przez wyznaczonego pracownika, co najmniej o kwalifikacjach osoby kierującej pracownikami.
- 1.10. Przy wysokim stopniu zagrożenia i złożoności pracy obowiązuje prowadzenie asekuracji ze strony ruchu oraz ZSP. Decyzję o sposobie asekuracji podejmuje osoba wystawiająca zezwolenie (pkt. 9a zezwolenia pisemnego) lub polecenie wykonania pracy (zapis w pkt. 8 polecenia pisemnego) w porozumieniu z ZSP (zabezpieczenie odpowiedniej ilości wozów bojowych). Asekuracja ze strony ruchu lub ZSP nie zwalnia wykonawcy z odpowiedzialności za prowadzone prace oraz obowiązku zapewnienia asekuracji własnym pracownikiem.
- 1.11. Zabrania się przebywania w zbiorniku lub w studzience kanalizacyjnej, a także przy ich włączach osób niezwiązanych z wykonywaną pracą.
- 1.12. Wszyscy pracownicy kierowani do prac wewnątrz zbiorników muszą być zapoznani z niniejszą „Instrukcją”. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia listy pracowników, których zapoznał z instrukcją (imię nazwisko, data, podpis zapoznanego pracownika).
- 1.13. Niezależnie od niniejszej „Instrukcji”, przy pracach wewnątrz zbiorników należy przestrzegać także innych obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego właściwych dla danej pracy.

2. PRZYGOTOWANIE I PROWADZENIE PRAC WEWNĘTRZ ZBIORNIKÓW

- 2.1. Pracownicy wyznaczeni do wejścia i prowadzenia prac wewnątrz zbiorników muszą być przed każdą pracą szczegółowo pouczeni przez swoich bezpośrednich przełożonych o zakresie i sposobie jej wykonywania oraz o zastosowanych środkach bezpieczeństwa.
- 2.2. Instruktaż przeprowadzany jest przez wystawiającego zezwolenie/polecenie na przeprowadzenie prac ze strony ORLEN Południe S.A. (podczas przekazania zezwolenia/polecenia) dla brygadzysty/kierownika z firmy wykonawczej, którzy są odpowiedzialni za przeszkolenie swoich pracowników. Instruktaż powinien obejmować w szczególności:
  - cel i zakres pracy,
  - sposób przygotowania miejsca pracy,
  - rodzaje zagrożeń, możliwości ich wystąpienia oraz zasady bezpieczeństwa w razie ich wystąpienia,
  - rodzaje niezbędnych analiz i badań,
  - zastosowane środki zabezpieczające (ochrony zbiorowe i indywidualne),
  - sposoby sygnalizacji między pracującymi wewnątrz zbiornika i asekurującymi,
  - wstępne objawy możliwego zatrucia i zasady udzielania pierwszej pomocy,

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 4/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

- sposoby i drogi ewakuacji,
- zasady postępowania w razie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

2.3. Przeprowadzenie instruktażu potwierdzone jest na liście dołączonej do zezwolenia/polecenia na wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych. Instruktaż należy powtórzyć przy zmianie stanu osobowego lub zakresu wykonywanych prac.

2.4. Prace wewnątrz zbiorników można prowadzić na podstawie instrukcji bezpiecznego wykonania robót.

Instrukcja powinna uwzględniać wymogi ujęte w niniejszej „**Instrukcji**” i między innymi obejmować:

- **określenie wykonawcy prac,**
- **przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia prac oraz godziny jej wykonywania,**
- **szczegółowe określenie zbiornika(ów), których dotyczy,**
- **określenie celu, zakresu i rodzaju pracy – kolejność operacji, używany sprzęt, sposób wykonywania pracy, dopuszczenie do pracy bez sprzętu ochrony dróg oddechowych,**
- **określenie liczebności zespołu wykonującego pracę,**
- **określenie występujących i przewidywanych zagrożeń – ich miejsce, objawy, sposób postępowania przy wystąpieniu zagrożeń i ewakuacji,**
- **dokonanie oceny ryzyka,**
- **sposób przygotowania miejsca pracy – sposób opróżniania, sposób i miejsce odłączenia, zaślepienia, zakres i sposób oczyszczenia, zakres i sposób odkażenia, neutralizacji, przedmuchanie azotem, nadmuch powietrza, załączenie i wyłączenie napięcia, przygotowanie rusztowań, zamknięcie drogi i/lub torów kolejowych, wyznaczenie strefy niebezpiecznej, wykonanie dodatkowego oświetlenia, usunięcie lub zabezpieczenie materiałów palnych, przygotowanie lub wskazanie punktu pomocy doraźnej, zapewnienie dojazdu dla służb ratowniczych itp.**
- **sposób zabezpieczenia przyległego terenu – ogrodzenie zbiornika, wywieszenie tablic ostrzegawczych, zabezpieczenie kratek ściekowych i studzienek kanalizacyjnych, zabezpieczenie przed rozpryskiwaniem się iskiei, wstrzymywanie ruchu kolejowego i/lub drogowego, zapewnienie dojazdu dla służb ratowniczych itp.**
- **określenie środków zabezpieczających – posterunki bezpieczeństwa (asekuracja), sprzęt i odzież ochronna, zabezpieczenie przeciwpożarowe (podręczny sprzęt gaśniczy), kontrola analityczna (rodzaj, częstotliwość), kontrola miejsca pracy po zakończeniu robót, zgłoszenie do straży pożarnej, zgłoszenie do sąsiednich komórek, szkolenia pracowników prowadzących prace, instruktaż dla wykonawcy, itp.,**
- **określenie zakresu uzgodnień,**
- **określenie osób odpowiedzialnych za wykonanie prac oraz ich podpisy – asekuracja z ruchu, ze strony wykonawcy, kontrola analityczna, zabezpieczenie elektroenergetyczne, uzgodnienia, wykonawca, nadzór, itp.,**
- **zasady postępowania w razie powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,**
- **warunki i organizację ewakuacji,**
- **podanie zasad udzielania pierwszej pomocy,**

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 5/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

– **określenie dokumentowania wyników analiz.**

- 2.4.1. Instrukcję opracowuje Wykonawca prac.
- 2.4.2. Instrukcję opiniują pracownicy Służby BHP i/lub Utrzymania Ruchu i Zarządzania Majątkiem (Trzebi-
nia/Jedlicze). Prace można rozpocząć dopiero po pozytywnej opinii.
- 2.5. Zbiorniki, w których mogą występować gazy, pary, ciecze i ciała stałe o własnościach toksycznych, żrąco-
parzących, wybuchowych, palnych lub gazy obojętne zwane dalej mediami niebezpiecznymi – wymagają
szczególnie starannego przygotowania prac w ich wnętrzu dla zapewnienia odpowiednich warunków bezpie-
czeństwa. Przygotowanie powinno m.in. obejmować:
- 2.5.1. wyrównanie ciśnienia do atmosferycznego,
- 2.5.2. obniżenie temperatury, jeżeli zachodzi taka konieczność, z uwzględnieniem zapisów punktu 4 (poni-
żej),
- 2.5.3. opróżnienie z pozostałości medium,
- 2.5.4. oczyszczenie z uwzględnieniem zapisów punktu 2.5.
- 2.5.5. przedmuchiwanie parą wodną (jeżeli jest taka możliwość techniczna),
- 2.5.6. przedmuchiwanie gazem obojętnym – np. azotem (jeżeli jest taka możliwość techniczna),
- 2.5.7. przedmuchiwanie powietrzem i pozostawienie pod stałym napływem powietrza (jeżeli jest taka możliwość
techniczna i nie spowoduje możliwości powstania pożaru lub wybuchu),
- 2.5.8. mycie wodą (jeżeli jest taka możliwość techniczna),
- 2.5.9. wykonanie pomiarów stężeń podczas całego procesu przygotowania oraz po zakończeniu,
- 2.5.10. wyłączenie instalacji i urządzeń elektrycznych.
- 2.6. Oczyszczenie należy prowadzić bez wchodzenia pracownika do wnętrza, stosując neutralizację, przepłukiwa-
nie, mycie, parowanie, przedmuchiwanie, zrywanie nawisów lub inne operacje właściwe dla mediów, któ-
rymi zbiornik był wypełniony.
Dobór metody powinien zapewnić najlepsze przygotowanie zbiornika do prowadzenia pracy, w zakresie i
stopniu możliwym do osiągnięcia pożądanego stanu bez konieczności wchodzenia do wnętrza.
W przypadku, gdy celem pracy wewnątrz zbiorników jest czyszczenie, w/w prace mają charakter oczyszczania
wstępnego.
- 2.7. Każdy pracownik wykonawcy bezpośrednio przed rozpoczęciem pracy na stanowisku przeprowadza ocenę
ryzyka (LMRA) z wykorzystaniem dokumentu ORLEN Południe S.A. (lub własnym). LMRA nie musi być po-
twierdzone pisemnie.
- 2.8. Przed otwarciem włazów i pokryw zbiorniki po mediach palnych (toksycznych) należy przedmuchać parą
wodną względnie gazem obojętnym (jeżeli jest taka możliwość techniczna), w możliwym do przewidzenia
stopniu ograniczające zagrożenie pożarowe, wybuchowe i toksyczne, zapewniając bezpieczny odpływ me-
dium przedmuchiwanego.
- 2.9. Pierwszy pomiar przed otwarciem aparatu powinien obejmować tzw. pomiar tła, czyli pobór próbki atmosfery
na przestrzeni otwartej w bezpośrednim sąsiedztwie aparatu, który będzie rozszczelniany i dokonania oceny
występujących stężeń substancji mogących stworzyć mieszaniny wybuchowe oraz toksycznych.
- 2.10. Pierwsze otwarcie aparatów, rurociągów i urządzeń (włazów, pokryw, połączeń kołnierzowych, itp.) po opróż-
nieniu i neutralizacji, następujące po zatrzymaniu instalacji (lub części instalacji) jest traktowane jako praca

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 6/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

szczególnie niebezpieczna i należy przestrzegać następujących zasad:

- 2.10.1. stosować odzież, obuwie i rękawice o właściwościach antyelektrostatycznych (strefy EX), oraz osłony twarzy,
- 2.10.2. stosować narzędzia i sprzęt nieiskrzący (strefy EX),
- 2.10.3. narzędzia elektryczne należy zasilac z zewnatrznych zrodet separowanych – transformator separacyjny lub przetwornice separacyjna zabezpieczona od skutkow zwarz i przeciazek,
- 2.10.4. transformatory separacyjne lub przetwornice separacyjne powinny spelniac nastepujace wymagania:
  - zapewnic podwojna lub wzmacniona izolacje wzgledem obwodu wejsciowego, innych obwodow, czesciami przewodzacymi dostepnymi i obudowy oraz ziemią,
  - wyjsciowe napiecie znamionowe nie moze przekraczac 230 V,
  - umozliwiac zasilanie z jednego transformatora separacyjnego tylko jednego elektronarzedzia przez gniazdo wtyczkowe ktore nie powinno posiadac styku ochronnego,
- 2.10.5. stosowane elektronarzedzia musza byc II lub III klasy ochronnosci.
- 2.10.6. elektryczne urzadzenia spawalnicze nie moga byc lokalizowane we wnetrzach aparatow, w ktorych ze wzgledow srodowiskowych lub materialowych jest niska rezystancja podloza,
- 2.10.7. wykonywac prace pod stala asekuracja ze strony ruchu,
- 2.10.8. przed otwarciem i w trakcie nalezy dokonywac pomiarow stezek.
- 2.11. Po otwarciu wszystkich niezbednych wzlow i pokryw oraz stwierdzeniu, ze parametry gwarantujace bezpieczne prowadzenie pracy nie zostaly osiagniete, czynnosci okreslone w punkcie 2.4 nalezy powtarzac az do skutku.
- 2.12. Wszystkie przewody doprowadzajace i odprowadzajace media do zbiornika, w tym rowniez przewody odpowietrzeń i oddechow, jezeli nie prowadza bezposrednio do atmosfery, powinny byc odciete zawieradlami i zaslepione za pomoca zaslepek.
  - Zaslepki o odpowiednich wymiarach winny byc wykonane z materialu wytrzymujacego od strony czynnej cisnienie, temperature i korozyjne dzialanie mediow oraz powinny miec „jzyki” lub „okulary” wystajace ponad polaczenie kolnierzowe.
  - Odlaczenie za pomoca zawieradel (zaworow, kurkow lub zasuw), nawet w ukkladzie podwojnym, jest niewystarczajace i niedozwolone.

Jeżeli konstrukcja polaczen nie zezwala na demontaz przewodow lub armatury (polaczenia spawane), dopuszcza sie zamkniecie podwojne wraz z odpowietrzeniem miedzy nimi.

Odpowietrzenie to powinno byc skierowane bezposrednio do atmosfery, a zawor odpowietrzajacy zabezpieczony w pozycji otwartej. W tym wypadku zawieradla glowne nalezy zabezpieczyc przed zmianą ich polozenia.
- 2.13. Przed wejściem pracownika (pracowników) do zbiornika temperatura wnętrza powinna być doprowadzona do wartosci ±5°C od temperatury otoczenia, jezeli jest to mozliwe ze wzgledow technicznych i technologicznych. W przypadku braku mozliwosci osiagniecia powyzszej wartosci temperatury nalezy dokonac dodatkowej oceny i na tej podstawie podjac szczegolowe dzialania umozliwiajace wykonanie pracy w sposob bezpieczny, uwzgledniajac wnioski zapobiegawcze zespolu oceniajacego.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 7/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

2.14. Po opróżnieniu zbiornika z mediów niebezpiecznych oraz po przygotowaniu go do wejścia ludzi należy wykonać analizy atmosfery wnętrza na zawartość tlenu, stężeń wybuchowych i stężeń toksycznych. Analiza powinna być wykonana nie wcześniej niż 0,5 godz. przed zamierzonym wejściem, przy pomocy skalibrowanego przyrządu. Uruchamianie przenośnych urządzeń pomiarowych winno odbywać się poza badaną atmosferą, w miejscu wolnym od gazów toksycznych oraz gazów par i pyłów mogących tworzyć mieszaniny wybuchowe. Wyniki analiz należy wpisać do „Karty wejścia do zbiornika”.

- Próbkę do analiz należy pobierać z różnych dostępnych miejsc zbiornika w sposób nie wymagający wchodzenia pracownika do wnętrza w celu ich pobrania.
- Na wejście do zbiornika można zezwolić, gdy wyniki analiz potwierdzają brak zagrożenia wybuchowego i toksycznego.

Uwaga: pomiary mogą być konieczne także w trakcie wykonywania prac wewnątrz aparatów (np. pomiar ciągły).

Zawartość tlenu wynosi w granicach 19,5 ÷ 22,5% objętości.

Brak zagrożenia wybuchowego oznacza stężenie do 10% dolnej granicy wybuchowości (DGW).

Brak zagrożenia toksycznego oznacza stężenie poniżej najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS).

Typowe zalecane wartości graniczne stężeń zanieczyszczeń powietrza, są przedstawione poniżej:

Poziom wejścia	Bezpieczne wejście (ochrona układu oddechowego nie jest wymagana)	Wymagana ochrona układu oddechowego		Wejście niedozwolone
		Maska z filtrem	Aparat powietrzny lub doprowadzenie powietrza z zewnątrz pod nad głowie	
Tlen	19,5% do 22,5%	Niedozwolone	16,5% do 19,5%	<16.5% albo >22,5%
Dolna granica wybuchowości (DGW/LEL)	0%	Niedozwolone	<10%	≥ 10%
H ₂ S	≤ 10ppm	Niedozwolone	11 do 99ppm	≥ 100ppm
Benzen	0 ppm	> 0 do 10ppm	11 do 499ppm	≥ 500ppm
Toluen	≤ 50ppm	51 do 250ppm	251 do 499ppm	≥ 500ppm
Ksylen	≤ 100ppm	101 do 300ppm	301 do 999ppm	≥ 1000ppm
Węglowodory	≤ 300ppm	301 do 500ppm	> 500ppm	≥ 10% LEL
Tlenek węgla	≤ 25ppm	Niedozwolone	26 do 1499ppm	≥ 1500ppm
Dwutlenek siarki	≤ 2ppm	>2 do 20ppm	21 do 99ppm	≥ 100ppm
Wodorotlenek amonu	≤ 25ppm	Niedozwolone	26 do 299ppm	≥ 300ppm
Chlor	0	Niedozwolone	> 0 do 9ppm	≥ 10ppm

W przypadku operacji, które muszą być wykonywane w atmosferze beztlenowej (np. załadunek i wyładunek katalizatorów) prace należy wykonywać na podstawie instrukcji opracowanych zgodnie z zakresem merytorycznym określonym w punkcie 2.4.

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 8/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

2.15 W przypadkach, gdy zastosowane metody nie zapewniają bezpiecznej atmosfery wewnątrz zbiornika, np. przy obecności szlamu, osadów, porowatej surówki, itp. lub jeżeli w toku pracy możliwe jest uwalnianie się niebezpiecznych mediów, należy monitorować w sposób ciągły stężenia substancji toksycznych i wybuchowych.

Kategorycznie zabrania się używania tlenu do odświeżania powietrza wewnątrz zbiorników.

2.16. W przypadku stwierdzenia możliwości występowania pirościarczków należy dodatkowo stosować zraszanie wodą.

2.17. Jeżeli w zbiorniku są zainstalowane ruchome urządzenia mechaniczne (mieszadła, skrobaki, itp.) należy trwale wyłączyć napęd tych urządzeń tak, aby wykluczyć przypadkowe ich uruchomienie.

2.18. Elektryczne urządzenia napędowe powinny być wyłączone z ruchu i odłączone od elektrycznej sieci zasilającej w sposób uniemożliwiający ich uruchomienie. Czynności te muszą być wykonane przez uprawnionego elektryka lub energetyka zgodnie z Instrukcją organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych.

- Wyłączenie silników średniego napięcia powinno być zrealizowane przez wyłączenie pola zasilającego, uziemienie kabla zasilającego silnik od strony rozdzielnicy oraz wyciągnięcie wyłącznika średniego napięcia poza przedział wyłącznikowy pola.
- Wyłączenie silników niskiego napięcia powinno być zrealizowane przez wyłączenie pola zasilającego, uziemienie kabla zasilającego silnik od strony rozdzielnicy oraz wypięcie kabla ze skrzynki przyłączonej silnika.
- Czynności związane z zabezpieczeniem elektrycznych urządzeń napędowych przed uruchomieniem muszą być wykonywane przez osoby upoważnione, posiadające odpowiednie uprawnienia energetyczne Grupy 1
- Potwierdzenie wyłączenia elektrycznych urządzeń z ruchu następuje pisemnie w „Karcie wejścia do zbiornika”.

2.19. Jeżeli praca w zbiorniku związana jest z możliwością wystąpienia zagrożenia pożarowego, należy stosować niezbędne środki ochrony przeciwpożarowej.

2.20. Wnętrze zbiornika, a szczególnie miejsce pracy, powinno być należycie oświetlone.

Lampę należy umocować w taki sposób, by wykluczyć możliwość jej upadku lub rozbicia.

2.21. Sprzęt elektryczny używany do prac wewnątrz zbiorników winien być zasilany prądem o napięciu bezpiecznym i odpowiadać szczegółowym przepisom elektroenergetycznym.

2.22. Narzędzia i sprzęt ochronny używany przy pracy wewnątrz zbiorników powinien być w dobrym stanie technicznym, sprawdzony przed jego użyciem.

2.23. Oczyszczanie wnętrza zbiorników z mediów palnych powinno być prowadzone w sposób wykluczający zapłon, przy użyciu narzędzi nieiskrzących lub urządzeń, osprzętu, przewidzianych do takich prac. Zbiornik powinien być uziemiony.

2.24. Przed rozpoczęciem pracy, nadzorujący lub asekurowający winien dokonać pierwszego wejścia do zbiornika w celu skontrolowania i potwierdzenia jego przygotowania do prowadzenia prac. Obowiązują go zabezpieczenia wyszczególnione w zezwoleniu/poleceniu.

Przed rozpoczęciem prac remontowych w zbiornikach wymagających kontroli inspektora nadzoru powinien on wejść do zbiornika w celu skontrolowania jego stanu i wyznaczenia zakresu niezbędnych badań lub na-

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 9/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

praw.

2.25. Pracownik wchodzący do wnętrza zbiornika powinien być wyposażony w:

- kask ochronny i odzież ochronną stosownie do występujących lub mogących wystąpić zagrożeń,
- szelki bezpieczeństwa wraz z przymocowaną linką ratowniczą, której drugi koniec jest w sposób pewny umocowany do stałego elementu konstrukcji na zewnątrz zbiornika.

Linka ratownicza powinna mieć odpowiednią wytrzymałość oraz długość umożliwiającą stały kontakt między pracującym a ubezpieczającym.

- aparat sygnalizujący bezruch pracownika,
- maskę z doprowadzeniem świeżego powietrza z zewnątrz, np. aparaty do oddychania czystym powietrzem, aparat tłoczący powietrze, aparat do oddychania sprężonym powietrzem, inżektorowy do zasysania czystego powietrza zasilany z butli sprężonego powietrza,
  - aparaty doprowadzające świeże powietrze muszą posiadać certyfikat CE i być używane zgodnie z instrukcjami wytwórcy,
  - użycie aparatów izolujących (tlenowych i powietrznych) dopuszczalne jest wyłącznie w dużych zbiornikach, posiadających włązy pozwalające na swobodne wchodzenie i wychodzenie, jak również w sytuacjach awaryjnych.

W żadnym wypadku w zbiorniku nie wolno używać masek z pochłaniaczami.

2.26. Praca wewnątrz zbiornika bez użycia sprzętu ochrony dróg oddechowych oraz aparatu sygnalizującego bezruch pracownika jest dopuszczalna jedynie w przypadkach spełnienia następujących warunków:

- zawartość tlenu wynosi powyżej 19,5%, a poniżej 22,5%,
- nie stwierdza się niebezpiecznych stężeń substancji palnych (do 10% DGW),
- nie stwierdza się przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń substancji toksycznych, ani nie istnieje niebezpieczeństwo ich wystąpienia podczas przebywania pracownika w zbiorniku.
- stosuje się ciągły pomiar stężeń i wentylację (grawitacyjną lub mechaniczną) zapewniającą dostateczną wymianę powietrza oraz stężenia wybuchowe i toksyczne poniżej dopuszczalnych granic.

Decyzję o dopuszczeniu do pracy bez użycia sprzętu ochrony dróg oddechowych podejmuje osoba zatwierdzająca zezwolenie/polecenie, a fakt ten musi być wyraźnie określony w zezwoleniu jednorazowym (pkt. 9c pisemnego zezwolenia) lub poleceniu (pkt. 8 pisemnego polecenia).

2.27. W przypadkach zezwolenia na pracę bez sprzętu ochrony dróg oddechowych, sprzęt ten musi znajdować się na miejscu pracy asekurowanego (obok).

2.28. Przepisy punktu 2.25 nie mają zastosowania do prac wewnątrz kanałów, studzienek kanalizacyjnych, itp. urządzeń, gdzie z różnych przyczyn mogą wystąpić niespodziewane zagrożenia ze strony substancji niebezpiecznych.

W przypadkach tych należy zawsze stosować sprzęt izolujący drogi oddechowe (np. aparat z doprowadzeniem świeżego powietrza).

2.29. Pracownika pracującego wewnątrz zbiornika powinien ubezpieczać/asekurować z zewnątrz co najmniej jeden pracownik (asekurowający).

2.30. Asekurowający cały czas powinien ubezpieczać zatrudnionego we wnętrzu pracownika, obserwować go i komunikować się z nim. Asekurowający musi posiadać takie samo wyposażenie ochronne jak pracownicy wewnątrz

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 10/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

zbiornika.

- 2.31. W przypadku wchodzenia pracownika do zbiornika przez górny włącz (cysterny, studzienki kanalizacyjne itp.) należy stosować szelki bezpieczeństwa z przypiętą liną asekuracyjną z wyciągarką do statywu bezpieczeństwa (np. trójnog asekuracyjny).
- 2.32. W przypadku wchodzenia do zbiornika bocznym włazem zaleca się także stosowanie linki asekuracyjnej z wyciągarką połączoną z poziomym statywem bezpieczeństwa.
- 2.33. W przypadku prowadzenia prac w zbiorniku oddalonym od instalacji macierzystej należy zapewnić z pracującymi w nim pracownikami techniczne środki łączności.
- 2.34. Na stanowisku asekurującego musi się znajdować drugi komplet sprzętu ratunkowego (ochrony dróg oddechowych i szelki bezpieczeństwa z linką ratowniczą, itp.) analogiczny jak u pracownika w zbiorniku.
- 2.35. W razie akcji ratowniczej, jeśli zachodzi konieczność wejścia do zbiornika, prowadzący ją są zobowiązani do użycia sprzętu ochrony dróg oddechowych oraz szelek bezpieczeństwa i stosowania innych niezbędnych zabezpieczeń tak, aby nie doprowadzić do potencjalnego zagrożenia wypadkowego.

Przyjmuje się jako zasadę, że we wnętrzu zbiornika powinien pracować tylko jeden pracownik.

- 2.36. Jeżeli rodzaj pracy tego wymaga, aby równocześnie pracowało dwu lub więcej pracowników – należy zapewnić im takie warunki bezpieczeństwa, aby była możliwość ich szybkiej ewakuacji.

W razie konieczności ewakuacji pracowników z wnętrza zbiornika należy wezwać ratowników Zakładowej Straży Pożarnej

- 2.37. Przy pracy z użyciem sprzętu ochrony dróg oddechowych lub w podwyższonej temperaturze należy stosować przerwy, nie rzadziej niż co 30 minut.

Zmiana pracowników musi odbywać się na zewnątrz zbiornika.

- 2.38. Pionowy transport materiałów i narzędzi do wnętrza zbiornika należy organizować i wykonywać w sposób zabezpieczający przed ich upadkiem, nie stwarzając zagrożeń i uciążliwości dla pracujących wewnątrz pracowników.

- 2.39. Osoba wchodząca lub wychodząca z wnętrza zbiornika powinna mieć wolne ręce.

- 2.40. Do prac z użyciem ognia otwartego wewnątrz zbiornika należy:

- zabezpieczyć pracownika w odzież i ochrony typowe jak dla spawaczy, niezabrudzone produktami palnymi,
- stosować zasadę zapalania palnika gazowego na zewnątrz zbiornika lub aparatu,
- Zapewnić ciągły pomiar stężeń podczas prowadzenia wszystkich rodzajów procesów spawania, lutowania, podgrzewania itp. a także podczas stosowania substancji które mogą powodować zanieczyszczenie powietrza wewnątrz zbiorników i aparatów.

Zabrania się wkładania do zbiorników butli z gazami technicznymi.

- 2.41. Przy spawaniu elektrycznym, spawacz powinien być dodatkowo zabezpieczony.

- Należy stosować ochronę przeciwporażeniową, określoną przepisami elektroenergetycznymi oraz stosować odpowiednią wentylację mechaniczną lub wyciąg miejscowy.

Przyjmuje się jako zasadę zakaz stosowania spawarek transformatorowych do spawania ręcznego w zbiornikach, ograniczających swobodę ruchu spawacza oraz na podłożu przewodzącym prąd (metalowym, wilgotnym, itp.). Przewody spawalnicze winny posiadać pełną izolację i należy zabezpieczyć

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 11/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

je przed uszkodzeniem.

- 2.42. Prace związane z nakładaniem powłok chemoodpornych wewnątrz zbiornika (malowanie, układanie wykładzin itp.), powinny być wykonywane przy stosowaniu ciągłej wentylacji mechanicznej, uziemieniu zbiornika oraz z zastosowaniem dodatkowych zabezpieczeń wynikających z technologii wykonywania pracy.
- 2.43. **Wydający zezwolenie/dopuszczający do pracy na wejście i pracę wewnątrz zbiornika powinien przed podpisaniem zezwolenia/polecenia osobiście skontrolować stanowisko pracy pod kątem przygotowania technicznego i organizacyjnego do bezpiecznego prowadzenia prac.**
- 2.44. Po zakończeniu prac wewnątrz zbiornika nadzorujący/dopuszczający i wykonawca potwierdzają pisemnie ten fakt w zezwoleniu/poleceniu, powiadamiając zatwierdzającego w sposób z nim uzgodniony. Wszystkie otwory należy zabezpieczyć barierami uniemożliwiającymi dostęp i oznakować w sposób widoczny znakami ostrzegawczymi informującymi o zakazie wstępu, aby zapobiec przypadkowemu wejściu. Jeśli niezbędne jest zapewnienie wentylacji przestrzeni zamkniętej, należy dobrać odpowiednie zabezpieczenie umożliwiające to.
- 2.45. Określenie w zezwoleniu/poleceniu lub w instrukcji bezpiecznego wykonania robót szczególnie niebezpiecznych konieczności **wejścia do zbiornika i podjęcia pracy** winno być uwarunkowane wystawieniem „**Karty wejścia do zbiornika**” (Załącznik nr 1) i zawieszeniem jej w widocznym miejscu na zewnątrz zbiornika lub aparatu. Po wykonaniu pracy „**Kartę wejścia do zbiornika**” należy dołączyć do zezwolenia/polecenia i przechowywać wraz z nim przez jeden miesiąc.
- 2.46. W przypadkach szczególnych, wynikających ze specjalnej konstrukcji aparatów, warunków lokalizacyjnych lub technologicznych dopuszcza się inne sposoby przygotowania zbiornika do prowadzenia prac w jego wnętrzu, pod warunkiem takiego przygotowania, które wyeliminowałoby powstanie zapłonów, zatruc pracowników i innych niebezpiecznych zdarzeń. Warunki te winny być określone w zezwoleniu/poleceniu bądź w instrukcji bezpiecznego wykonania robót szczególnie niebezpiecznych.
- 2.47. W przypadkach nieuregulowanych w niniejszej Instrukcji należy kierować się osiągnięciami nauki, wiedzą techniczną i zasadami dobrej praktyki.

3. PRZYGOTOWANIE I PROWADZENIE PRAC W STUDZIENKACH KANALIZACYJNYCH

- 3.1. Prace w studzienkach kanalizacyjnych powinny być prowadzone zgodnie z zasadami podanymi w pkt. 2, z zastrzeżeniem pkt. 3.2 do 3.7.
- 3.2. Przed przystąpieniem do pracy w studzienkach kanalizacyjnych itp. urządzeniach należy przestrzegać niżej podanych zasad:
- wyłączyć dany odcinek kanalizacji z eksploatacji przez zaślepienie wszystkich połączeń do tego odcinka,
  - opróżnić oraz przewietrzyć odcinki, w których ma być wykonywana praca,
  - wykonać analizy atmosfery wnętrza na zawartość tlenu, stężeń wybuchowych i stężeń toksycznych.
- 3.3. Analiza powinna być wykonana nie wcześniej niż 0,5 godz. przed zamierzonym wejściem.
- Próbki do analiz należy pobierać w sposób nie wymagający wchodzenia pracownika do wnętrza studzienki kanalizacyjnej w celu ich pobrania.
  - Na wejście do studzienki kanalizacyjnej można zezwolić, gdy wyniki analiz potwierdzają brak zagrożenia wybuchowego i toksycznego, a zawartość tlenu wynosi nie mniej niż 19,5% obj. i nie więcej niż 22,5%. Brak zagrożenia wybuchowego oznacza stężenie do 10% dolnej granicy wybuchowości (DGW). Brak za-

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 12/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

grożenia toksycznego oznacza stężenie **poniżej najwyższych dopuszczalnych stężeń** (NDS).

- 3.4. W przypadkach, gdy zastosowane metody nie zapewniają bezpiecznej atmosfery wewnątrz, np. przy obecności szlamu, itp. stwarzającego możliwość uwalniania się **niebezpiecznych** mediów w toku pracy, należy:
- stosować ciągłą wentylację o takiej wymianie powietrza w ciągu godziny, aby zapobiegała wystąpieniu stężeń toksycznych i wybuchowych,
  - okresowo kontrolować w czasie pracy stężenia substancji toksycznych i wybuchowych,
- 3.5. Prace w studzienkach kanalizacyjnych należy prowadzić z rozwagą i zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Należy je wykonywać w sprzęcie ochrony dróg oddechowych i w szelkach bezpieczeństwa z przypiętą liną asekuracyjną z wyciągarką do statywu bezpieczeństwa (np. trójnóg asekuracyjny).
- 3.6. Praca w studzienkach kanalizacyjnych może być wykonywana tylko przez jednego pracownika, zabezpieczonego na zewnątrz przez asekurującego, utrzymującego z nim stały kontakt wzrokowy.
- W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się pracę dwóch pracowników, jeżeli warunki konstrukcyjne studzienki na to pozwalają.
- 3.7. Prace w studzienkach teletechnicznych można wykonywać bez sprzętu ochrony dróg oddechowych, jeżeli ciągłe pomiary analityczne nie wykazują stężeń wybuchowych i obecności substancji toksycznych, a zawartość tlenu zawiera się w granicach 19,5 ÷ 22,5%. W takim przypadku należy stosować szelki bezpieczeństwa z przypiętą liną asekuracyjną, a kontrolę analityczną należy powtarzać nie rzadziej niż co pół godziny.

4. DOKUMENTY ZWIĄZANE

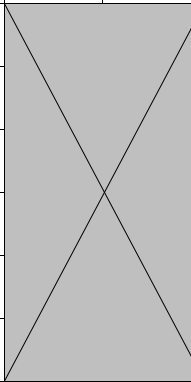
- Instrukcja realizacji prac w oparciu o pisemne zezwolenia i polecenia
- Instrukcja organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych

5. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – Karta wejścia do zbiornika

Załącznik nr 1 – Karta wejścia do zbiornika

Karta wejścia do zbiornika

Nazwa instalacji				
Nazwa zbiornika/aparatu				
Oznaczyć konieczność wykonania analiz i procedur przygotowawczych w odpowiedniej rubryce	TAK	NIE	Wynik	Data godz.
Stężenie par gazów palnych lub wybuchowych				
Stężenie gazów toksycznych [%]				
Zawartość tlenu [%]				
Temperatura [°C]				
Inne				
Zaśleпки				
Odlączone napięcie / odlączone układy PiA				
Związki piroforyczne				
Neutralizacja				
Kontrola wizualna				
Inne				
W razie zaistnienia zagrożenia natychmiast przerwać pracę i ewakuować się na zewnątrz				
Zatwierdzający:				
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%; border-top: 1px dashed black; text-align: center;">(Imię i nazwisko)</div> <div style="width: 45%; border-top: 1px dashed black; text-align: center;">(pieczętka i podpis)</div> </div>				

	INSTRUKCJA Przygotowania i realizacji prac w zbiornikach	I – IZB/6	Str. 14/15
		Wydanie II	Emitent: IZB
		Data 18.12.2017 r.	Nr egz .....

6. ROZDZIELNIK

Lp.	Komórka organizacyjna	Nr egz.	Potwierdzenie odbioru
1.	Produkcja Estrów i Gliceryny	1.	
2.	Parafiny	2.	
3.	Terminal Paliw Trzebinia	3.	
4.	Energetyka Trzebinia	4.	
5.	Energetyka i Zabezpieczenie Mediów Jedlicze	5.	
6.	Przerób Ropopochodnych i Asfaltów	6.	
7.	Rozpuszczalniki	7.	
8.	Regeneracja Olejów Przepracowanych	8.	
9.	Utrzymanie Ruchu i Zarządzanie Majątkiem	9.	
10.	Ochrona Środowiska	10.	
11.	Gospodarka Wodno-Ściekowa Trzebinia	11.	
12.	Gospodarka Wodno-Ściekowa Jedlicze	12.	
13.	Systemy Zarządzania, Ochrona Informacji i BHP	13.	
14.	Zakładowa Straż Pożarna	14.	
15.	Zakupy i Zaopatrzenie	15.	
16.	Euronaft Trzebinia Sp. z o.o.	16.	
17.	Energomedia Sp. z o.o.	17.	

